

Література:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 15.01.2025).

2. Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» № 3733-IX. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2024, № 31, ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3733-20#Text> (дата звернення: 15.01.2025).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР), 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 15.01.2025).

4. Методика запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальним домаганням на робочому місці в органах системи Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/1/5/8/0/3/9/metodika.pdf> (дата звернення: 15.01.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-71>

ВПЛИВ СОР НА ФОРМУВАННЯ КЛІМАТИЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Шарапова Валерія Віталіївна

аспірантка кафедри екологічного права

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

На сьогоднішній день щорічна міжнародна кліматична Конференція ООН зі зміни клімату (далі – СОР) є платформою для оцінки та вдосконалення кліматичної політики України як країни, яка бере участь у Рамковій конвенції ООН про зміну клімату (UNFCCC). Роль України на СОР стала більш активною і спрямованою на побудову власної кліматичної політики особливо починаючи з 2022 року, повномасштабного вторгнення, адже збройна агресія РФ проти України

спровокувала посилення кліматичної кризи. Станом на травень 2024 року викиди парникових газів, спричинених бойовими діями становлять 180 мільйонів тонн CO₂ [1]. Вплив останніх трьох конференцій простежується як на формування кліматичної політики, так і на систематизацію кліматичного законодавства. Процес формування законодавства у сфері охорони клімату зумовлений тим, що Україна має виконувати міжнародні зобов'язання у сфері зміни клімату тому що вона взяла їх на себе ратифікацією міжнародних документів, які надали правовій адаптації до зміни клімату статус предмету міжнародного співробітництва.

Представники Харківської наукової школи екологічного права наголошують на відсутності комплексної нормативно-правової бази з питань зміни клімату в Україні, яка б визначала правові та організаційні засади запобігання зміні клімату та адаптації до її наслідків. Вони стверджують, що правове регулювання в цій сфері є фрагментарним та здійснюється переважно в контексті міжнародних зобов'язань України [2, с. 878]. Станом на сьогодні розроблення заходів щодо правової охорони клімату є необхідністю, на якій наполягає національна правова доктрина України. При цьому доцільність такого розроблення в рамках нової галузі політики та права є об'єктом наукових дискусій. На щорічній конференції COP-29, на відміну від минулих двох років, Україна брала участь вже з ухваленим в цьому році Законом України «Про основні засади державної кліматичної політики». Останній визначається законодавцем як рамковий кліматичний закон, що визначає за мету досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року, що співпадає із строком, який зазначається в базових документах ЄС з кліматичної політики. Так, безпосередньо в тексті Закону зазначається, що він спрямований на імплементацію *acquis communautaire* Європейського Союзу у сфері зміни клімату, що визначає основу для досягнення кліматичної нейтральності та Європейського законодавства про клімат [3]. Це означає, що прийняття цього закону може бути розцінене як важливий крок до формування кліматичного законодавства у відповідності до європейських стандартів. Але, варто вказати, найменування нормативно-правового акту, яке надало йому Міндовкілля – рамковий, є доволі дискусійним, адже із його оригінальної назви – Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики» – випливає, що в ньому закріплюються «основні засади», які є тотожні поняттю «принципи права» в теорії права. Водночас, у нормах цього закону відсутня спеціальна юридична дефініція або визнання клімату як окремого об'єкта правової охорони. І це є суттєвим законодавчим недоліком, на якому робили акцент представники Харківської наукової школи

екологічного права та який, на жаль, не було усунено прийняттям резонансного кліматичного закону.

Щодо впливу на формування законодавства міжнародної кліматичної конференції COP27 в Шарм-ель-Шейху у 2022 році, першої після початку повномасштабного вторгнення на територію України. В рамках тієї конференції було представлено нагальність та необхідність визначення кліматичної шкоди, спричиненої війсьними діями, щоб, в кінцевому підсумку, притягнути агресора до відповідальності. Було представлено ініціативу створення Глобальної платформи для оцінки збитків клімату та навколишньому природному середовищу від воєнних дій Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України [4].

На наступній кліматичній конференції ООН COP-28 в ОАЕ (Абу-Дабі) наприкінці листопада 2023 Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів (Міндовкілля) презентувало ініціативи Формули миру президента Володимира Зеленського, спрямовані на запобігання екоциду та відшкодування завданих агресором збитків довкіллю. Особливу увагу було приділено наслідкам підриву Каховської ГЕС, які ускладнюють кліматичну стабільність регіону. Згодом Кабінет Міністрів України прийняв дві постанови («Про запобігання нецільовому використанню земель, які займало Каховське водосховище» 12.03.2024 № 286 та «Про схвалення Концепції Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року» від 30.07.2024 № 905), які визначають заходи, що допоможуть створити стійкі до кліматичних змін природні об'єкти із високими захисними властивостями та подолати негативні наслідки підриву Каховської ГЕС.

На останній щорічній міжнародній кліматичній конференції COP-29 у Баку Україна втретє представила національний павільйон. Метою української делегації було привернення уваги до екологічних наслідків російської агресії та отримання доступу до нових фінансових механізмів. Наразі необхідно сприяти впровадженню механізмів зеленого фінансування в Україні для реалізації Європейського зеленого курсу (The European Green Deal), який є важливою складовою відновлення та євроінтеграції нашої держави. Що стосується глобального кліматичного фінансування, то Україна підтримує встановлення Нової колективної кількісної цілі та прагне до повної реалізації статті 6 Паризької угоди, що регулює міжнародні вуглецеві ринки. Отримання нашою державою доступу до джерел кліматичного фінансування, зокрема до Зеленого кліматичного фонду, який є фондом ООН для підтримки країн, що розвиваються у боротьбі зі зміною клімату, є вкрай необхідним [5]. На даний момент Україна працює над залученням підтримки Зеленого

кліматичного фонду для проєктів у межах "зеленої" відбудови, спрямованої на подолання екологічних наслідків війни. Після прийняття історичного рішення на конференції (збільшення до \$300 млрд на рік суми, яку виділяють на боротьбу з кліматичними змінами) Україна розраховує на подальше уможливлення реалізації національних стратегій адаптації до зміни клімату.

Також зазначимо, що держава на COP-29 продемонструвала, що активно займається реалізацією восьмого пункту Формули миру разом із міжнародними партнерами, щоб якомога швидше розв'язати проблему впливу бойових дій на довкілля. Делегацією було представлено заходи для оновленої довгострокової Стратегії низьковуглецевого розвитку України на період до 2050 р. Одним із позитивних здобутків також стало те, що Верховна Рада ухвалила законопроект №12131, який відновлює обов'язкову систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів в Україні [6].

Узагальнюючи, зазначимо, що Україною COP сприймається не тільки як платформа для оцінки та вдосконалення кліматичної політики, а й як платформа, що відкриває перспективи для формування в подальшому кліматичного законодавства. Прийняття цього річ так званого рамкового кліматичного Закону України демонструє унікальний досвід впровадження екологічних рішень в умовах війни у відповідності до основної цілі кліматичної політики, проголошеної ЄС – досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року. На останніх трьох міжнародних кліматичних конференціях COP, наша делегація представила Україну як країну, яка прагне зеленого розвитку, недовлячись на збройну агресію з боку РФ. Безсумнівно остання має негативний вплив на реалізацію кліматичних цілей України, тому механізми, що зроблять агресію та екологічну шкоду неприйнятними та суворо караними є необхідними, і співпраця з міжнародними партнерами є вкрай важливою.

Література:

1. Стрілець Р. Викиди внаслідок бойових дій на території України вже становлять 180 млн тонн CO₂. <https://mepr.gov.ua/>. URL: <https://mepr.gov.ua/vykydy-vnaslidok-bojovyh-dij-na-terytoriyi-ukrayiny-vzhe-stanovlyat-180-mln-tonn-co2/> (дата звернення: 12.12.2024).
2. Сучасні теоретичні та прикладні засади права природокористування в національній еколого-правовій доктрині : монографія / за заг. ред. А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2023. – 912 с.
3. Про основні засади державної кліматичної політики: Закон України від 08.10.2024 № 3991-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

laws/show/3991-20?find=1&text=2050#w1_2 (дата звернення: 13.12.2024).

4. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. (Листопад 2022). Шкода навколишньому середовищу та клімату, спричинена збройним конфліктом. Доповідь на COP27, Шарм-аль шейх. URL: <https://drive.google.com/file/d/1NFVaSs5xHvWMcsKBBrV8IYAFurFdGkuo/view> (датазвернення: 13.12.2024).

5. COP29 у Баку: головна кліматична конференція світу. Чому вона дуже важлива та з чим туди їде Україна. URL: https://www.liga.net/ua/world/articles/cop29-u-baku-holovna-klimatychna-konferentsiia-svitu-chomu-vona-duzhe-vazhlyva-ta-z-chym-tudy-ide-ukraina?utm_source=fb&utm_medium=fb_click_17154&utm_campaign=fb_promo&fbclid=IwZXh0bgNhZW0BMQAQABHVUQy8Djih1uQ4rystnL_Ojk0SurCEJ0J2Xa2WZYOpTbfcX0QveBcq6-5zA_aem_snYMkxxPgUOSA9HHI_DJ4g(дата звернення: 13.12.2024).

6. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів : Постанова Верхов. Ради України від 21.11.2024 № 4086-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4086-20#Text> (дата звернення: 13.12.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-72>

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОЛОСУ І УСНОГО МОВЛЕННЯ ЛЮДИНИ МОВОЗНАВЧИМИ МЕТОДАМИ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ВІДЕО-, ЗВУКОЗАПИСУ

Шелепкова Світлана Миколаївна

*головний судовий експерт сектору дослідження звуко- та відеозапису
відділу досліджень у сфері інформаційних технологій*

*Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*

м. Харків, Україна

На сьогодні у структурі Експертної служби МВС України судова експертиза відео-, звукозапису мовознавчими методами виконується експертами, які мають кваліфікацію судового експерта з правом проведення судової експертизи відео-, звукозапису за такою